

Демський О.С., аспірант кафедри адміністративного, фінансового та господарського права Академії праці, соціальних відносин і туризму Федерації профспілок України

ДИХОТОМІЯ ПРАВА ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотація. У статті досліджуються питання щодо регулювання відповідальності за порушення порядку здійснення господарської діяльності (господарювання) та досліджується феномен дихотомії права, тобто, неоднакового розуміння поняття «неоподатковуваний мінімум доходів громадян» для кваліфікації злочинів і адміністративних правопорушень та порядку обчислення санкцій у разі притягнення до адміністративної відповідальності і накладення стягнення у вигляді штрафу; обґрунтовується передчасне скасування кримінальної відповідальності за деякі правопорушення у сфері господарювання і переведення її у площину адміністративної відповідальності. Автором вносяться конкретні пропозиції у Кодекс України про адміністративні правопорушення та Кримінальний кодекс України про посилення відповідальності за окремі правопорушення та злочини у сфері господарської діяльності, що мають важливе соціально-економічне значення для суспільства у цілому.

Ключові слова: дихотомія права, гуманізація, декриміналізація, відповідальність, санкції.

Постановка проблеми. Неадекватне реагування держави на вчинення правопорушень у сфері господарської діяльності та різне трактування неоподаткованого мінімуму доходів громадян для кваліфікації злочинів і адміністративних правопорушень призводить до безкарності не добросовісних суб'єктів господарювання.

Мета статті – розкрити зміст окремих норм гуманізації (декриміналізації) відповідальності, зробити її аналітичний огляд і на цій підставі дати певні пропозиції щодо посилення відповідальності за правопорушення, що мають важливе соціально-економічне значення. Дослідити феномен дихотомії права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню змісту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за порушення у сфері господарської діяльності» № 4025-VI, Кодексу України про адміністративні правопорушення присвячені праці таких вітчизняних фахівців і вчених, як З. Борисенко [6], В. Лобач [7], В. Маляренко [8], В. Шамрай, Е. Демський, М. Тітов [10], О.А. Біляневич, В.С. Щербина, Л.О. Паньков [11], В.В. Голунько [12] та інших.

Водночас, на наш погляд, у вітчизняній науковій і юридичній літературі недостатньо досліджено проблему неоднозначного трактування неоподаткованого мінімуму доходів громадян для кваліфікації злочинів і адміністративних правопорушень.

Виклад основного матеріалу. Соціально-економічна ситуація в Україні в непростих умовах сьогодення перебуває у вкрай жалюгідному стані. Законодавець змушений здійснювати постійний пошук нових юридичних механізмів господарювання та встановлення відповідних заходів впливу держави за порушення порядку і правил у сфері господарювання, намагаючись зберігати інтереси виробника та суспільства в цілому. Одним із багатьох впроваджених механізмів, покликаних поліпшити ситуацію у соціально-економічному плані в країні, стала декриміналізація – гуманізація відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності. Проте, на жаль, проведена гуманізація відповідальності виявилась не надто вда-

лою та призвела до загострення ситуації у сфері відносин суб'єктів господарювання та держави.

Вказану проблему вже неодноразово розглядали економісти та правознавці [6,7], де автори досить стримано ставляться до процесу гуманізації. Вкрай негативно до питання декриміналізації певних злочинів у сфері службової діяльності висвітлив відомий вчений В. Маляренко [8]. Поширене обговорення у суспільстві та на політичному рівні отримала гуманізація відповідальності у засобах масової інформації, в яких стверджується, що застосування штрафних санкцій спонукатиме правопорушників до безумовного дотримання законодавства у сфері господарювання, хоча й не виключатиме можливі вчинення шахрайства [9].

Не вирішеними раніше проблемами залишаються питання адекватного реагування держави на вчинення правопорушень у сфері господарської діяльності і їх наукове обґрунтування. Спроба відомих вчених В.О. Шамрая, Е.Ф. Демського, М.М. Тітова дослідити механізми гуманізації відповідальності [10] лише частково знімає деякі питання. Недостатність дослідження пояснюється мабуть тим, що декриміналізація влаштовує і правопорушників у сфері господарювання, і політичних осіб, і всіх інших причетних до розподілу та перерозподілу матеріально-товарних цінностей держави.

17 січня 2012 року набув чинності і вступив в дію Закон України від 15 листопада 2011 року № 4025-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» (далі Закон 4025-VI) [1], обґрунтуванням прийняття якого стало те, що в місцях позбавлення волі знаходиться велика кількість правопорушників, які відбувають покарання за економічні злочини і яких треба годувати, забезпечувати цілодобову охорону, комунальні та соціальні умови їх утримання замість того, щоб вони працювали, сплачували податки, розвивали малий та середній бізнес у державі. Тому деякі положення Закону 4025-VI можуть бути сприйняті виключно позитивно. Наприклад, скасування кримінальної відповідальності за порушення порядку зайняття господарською діяльністю (ст. 202 КК); зайняття забороненими видами господарської діяльності (ст. 203 КК); підроблення знаків поштової оплати і проїзних квитків (ст. 215 КК); незаконне виготовлення, збут або використання державного пробірної клейма (ст. 217 КК); порушення порядку випуску (емісії) та обігу цінних паперів (ст. 223 КК); обман покупців чи замовників (ст. 225 КК) і встановлення адміністративної відповідальності (статті 135¹, 155², 16³, 164⁶, 171², 189³ КУпАП) позитивно сприймається як адекватне реагування держави на правопорушення, що не становлять суспільної небезпеки [13].

Зазначеним Законом з Кримінального кодексу України [4] виключено 16 статей (202, 203, 207, 208, 214, 215, 217, 218, 220, 221, 223, 225, 226, 228, 234, 235), які передбачали кримінальну відповідальність за порушення у сфері господарської діяльності, а Кодекс України про адміністративні правопорушення [3] доповнено 10 статтями і 6 статей викладено в новій редакції. За змістом ці зміни можна охарактеризувати як переведення відповідальності за порушення у сфері господарювання з кримінальної площини в адміністративну.

В цілому, гуманізація відповідальності сприймається як позитивний крок на шляху розвитку господарської діяльності. Проте, скасування кримінальної відповідальності за окремі види правопорушень у сфері господарювання виявилось передчасним, не зовсім виправданим з точки зору соціально-економічного розвитку суспільства. У потенційних правопорушників зник страх покарання ув'язненням і як наслідок – позбавлення права власності. Така «гуманізація» містить ризики вчинення більш тяжких та корупційних правопорушень у сфері природокористування та добування корисних копалин; обігу валютних цінностей; торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами; переміщенні і реалізації контрафактних товарів; неповернення виручки в іноземній валюті; зайняття забороненими видами господарської діяльності; надання фінансових послуг; незаконного і фіктивного банкрутства; торгівлі і змови у ціноутворенні; примушення до антиконкурентних, узгоджених дій тощо.

Разом з тим, під «гуманізацією» відповідальності потрапили такі складні злочини, які, на нашу думку, навпаки потребують посилення кримінальної відповідальності. Для прикладу, скасування кримінальної відповідальності за ухилення від повернення виручки в іноземній

валюті (ст. 207 КК); за незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків (ст. 208 КК), за примушування до антиконкурентних узгоджуваних дій (ст. 228 КК), за незаконні дії щодо приватизаційних паперів (ст. 234 КК) та інші. Скасування кримінальної відповідальності за зазначені злочини, як показує суспільне життя, не стимулює розвиток підприємництва і господарської діяльності, а створює певні корупційні схеми на законодавчому рівні – не повернення валютних коштів, зловживання та маніпуляції на валютному ринку, про що свідчить відтік валюти із України за кордон, стрімке зростання курсу іноземної валюти і падіння курсу національної грошової одиниці. Скасування кримінальної відповідальності за порушення конкурентного законодавства та за незаконні дії щодо приватизаційних паперів теж створило на законодавчому рівні корупційні схеми стосовно перешкоджання (знищення) конкуренції, поглинання підприємств та вчинення рейдерських захватів. У результаті це призвело до нерегульованого (але узгодженого між продавцями) підвищення цін на всі категорії товарів споживання та послуги у всіх сферах життя суспільства не погоджуючи з його (суспільством) соціально-економічними можливостями. За змістом це нагадує економічне знущення над власним народом – геноцид. Можливо така економічна ситуація є однією з внутрішніх причин дестабілізації суспільства.

Скасування кримінальної відповідальності за порушення, які досить віддалено відносяться до сфери господарювання, було доволі не вчасним. Адже кримінальна відповідальність, хоча вона рідко застосовувалась, мала стримуючий характер щодо вчинення в цій сфері правопорушень. В цьому зв'язку вбачається необхідність повернення до застосування за деякі правопорушення у сфері господарської діяльності більш суворих заходів покарання чи адміністративного стягнення. Тим більш, що, в умовах сьогодення, значна кількість видів господарської діяльності не потребує ліцензування, і тим самим втрачається контроль з боку держави [2].

Викликає певні сумніви також скасування кримінальної відповідальності за порушення правил здачі дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння (ст. 214 КК); приховування стійкої фінансової неспроможності (ст. 220 КК); незаконні дії у разі банкрутства (ст. 221 КК); фіктивне банкрутство (ст. 218 КК). Законодавець натомість доповнив Кодекс України про адміністративні правопорушення відповідними складами – 162¹, 162³, 163, 163⁷, 164, 164⁵, 164¹⁵, 164¹⁶, 166⁸, 166¹⁶, 166¹⁷, 166¹⁸, відповідальність у яких неадекватно відображає ступінь вчинення правопорушення та його соціально-економічні наслідки, міру стягнення, що виявилось недостатньо дієвим засобом попередження, припинення та адміністративної караності за порушення у сфері господарювання. У примітках статей «великий розмір», «велика матеріальна шкода» визначається, якщо вони у 500 і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімальний дохід громадян, розмір якого для кваліфікації злочинів і адміністративних правопорушень встановлюється на рівні податкової пільги, визначеної підпунктом 169.1.1. пункту 169.1. статті 169 Податкового кодексу України станом на 1 січня звітного податкового року (п. 5 Перехідних положень, п. 1 Прикінцевих положень ПКУ). Відповідно до зазначених норм на сьогодні неоподатковуваний мінімум доходів громадян складає 1218 гривень. Отже, адміністративна відповідальність за зазначені правопорушення може бути лише за умови, що заподіяна шкода перевищує (1218x500) 609 000 грн. У разі відсутності заподіяння такого розміру шкоди відсутня і адміністративна відповідальність, оскільки немає складу (об'єктивної) сторони правопорушення. Безкарність породжує нові злочини. Як наслідок такої «гуманізації», у Рівненській області ведуться кримінальні провадження за фактом побиття правоохоронців, але не за фактом незаконного добування бурштину чи використання або незаконну розробку надр – виключної власності держави і народу в цілому.

В диспозиціях, зазначених статей обов'язково однією із кваліфікуючих ознак законодавець встановлює наявність (великого, значного, особливо великого) розміру заподіяної шкоди протиправними діями правопорушника, яка у 500, 1000, 3000 разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян. На сьогодні у більшості випадків за порушення у сфері господарювання адміністративна відповідальність настає у разі заподіяння шкоди у розмірі від 609 000 грн. до 3 654 000 грн., тоді як санкціями зазначених статей передбачена адміністративна

відповідальність від 340 до 85 000 грн. Отже, вчинення правопорушення з метою набуття певних переваг у сфері бізнесу в деяких випадках стає економічно вигідним в порівнянні з незначним розміром штрафів, передбачених санкціями зазначених статей, особливо якщо це стосується ухилення від повернення виручки в іноземній валюті (ст. 162¹ КУпАП); порушення правил здачі дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння (ст. 162³ КУпАП); порушення порядку провадження господарської діяльності (ст. 164 КУпАП); приховування стійкої фінансової неспроможності (ст. 164¹⁵ КУпАП); зайняття забороненими видами господарської діяльності (ст. 164¹⁶ КУпАП); фіктивне банкрутство (ст. 166¹⁷ КУпАП) тощо. Таким чином, штрафи менше, ніж заподіяна шкода і, до речі, законом не передбачено конфіскацію майна чи грошей, отриманих незаконним шляхом [1].

За порушення, передбачені статтями 162³, 164¹⁵, 166¹⁶, 166¹⁷ КУпАП, зазначеним Законом № 4025-VI скасовано кримінальну відповідальність (ст. 203, 214, 218, 220, 221 КК України), а адміністративна відповідальність настає лише у разі, коли розмір заподіяної шкоди (суспільству, державі, кредиторів) перевищує на сьогодні 609 000 грн., а штраф, як адміністративне стягнення, складатиме лише від 8500 грн. до 51 000 грн. Якщо не доведено заподіяння шкоди у розмірі 609 000 грн. і більше, то ні кримінальна, ні адміністративна, ні матеріальна (майнова) відповідальність не настає.

Відсутність належної відповідальності за приховування стійкої фінансової неспроможності; незаконні дії у разі банкрутства; фіктивне банкрутство створює передумови відпрацювання рейдерських схем поглинання підприємств, усунення конкурентів на ринку збуту. Навіть якщо є склад правопорушення, то саме більше що очікує правопорушника – це адміністративне стягнення у вигляді штрафу від 34 000 до 51 000 грн., яке по закінченні року з дня виконання постанови, вважається знятим, а особа, яка йому піддавалась, такою, що не була піддана адміністративному стягненню (ст. 39 КУпАП). Конфіскація незаконно отриманих вигоди, прибутків, переваг законом не передбачена. Як справедливо зазначають вітчизняні вчені, протиправна діяльність залишається економічно вигідною, доходи від неї перевищують витрати та штрафи. Чи не стає гуманізація відповідальності узаконеним економічним шахрайством у сфері господарювання? [13].

Неадекватна міра адміністративної відповідальності вчиненому правопорушенню, на нашу думку, пояснюється подвійним розумінням поняття «неоподатковуваний мінімум доходів громадян», яке було запроваджено ще Законом України від 22.03.2003 р. № 889-IV «Про податок з доходів фізичних осіб», в якому була закріплена норма (з метою декриміналізації відповідальності), що в усіх випадках неоподатковуваний мінімум доходів громадян дорівнював 17 грн., крім кваліфікації злочинів і адміністративних правопорушень. Для кваліфікації злочинів і адміністративних правопорушень неоподатковуваний мінімум доходів громадян обраховується, виходячи із розміру соціальної пільги. Ця норма була трансформована у Перехідні положення Податкового кодексу України, в яких закріплено, що неоподатковуваний мінімум доходів громадян для кваліфікації злочинів і адміністративних правопорушень дорівнює прожитковому мінімуму працюючої особи, встановленого законом станом на 1 січня звітного року. Тобто, на сьогодні для кваліфікації злочинів і адміністративних правопорушень неоподатковуваний мінімум доходів громадян складає 1218 гривень, а неоподатковуваний мінімум доходів громадян для обрахування стягнення у вигляді штрафу складає 17 гривень [5].

Запроваджуючи гуманізацію відповідальності за порушення у сфері господарської діяльності законодавець мабуть не врахував подвійне розуміння неоподаткованого мінімуму доходів громадян, а на гносеологічному рівні, не усвідомлюючи різницю подвійного розуміння неоподаткованого мінімуму доходів громадян, під ілюзією правової єдності розміру заподіяної шкоди і розміру можливого застосування адміністративного стягнення започатковував дихотомію права, спрямовану на декриміналізацію відповідальності.

У цьому зв'язку відповідальність за порушення у сфері господарської діяльності потребує докорінного перегляду з метою застосування адекватного стягнення відповідно до ступеня тяжкості і соціально-економічних наслідків протиправних вчинків правопорушників. Запро-

вадження лише адміністративної відповідальності за порушення у сфері господарювання виявилось недостатньо дієвим заходом впливу держави на попередження та припинення правопорушень.

Висновки. Гуманізація відповідальності є пріоритетним напрямом розвитку правової системи та розбудови держави і громадянського суспільства в Україні. Виробник, підприємець, господарник має працювати не озираючись на загрозу кримінальної відповідальності. За вчинені протиправні діяння в процесі провадження господарської діяльності, що не несуть характеру суспільної небезпеки, відповідальність має бути виключно у площині адміністративних заходів. Покарання у вигляді позбавлення волі є виключенням. Тільки у випадках, якщо ці правопорушення створюють економічну, соціальну, гуманітарну небезпеку, загрожують фінансовій, банківській, податковій стабільності в державі, формують корупційні схеми у сфері господарювання – може бути застосована кримінальна відповідальність.

У зв'язку з тим, що декриміналізація злочинів передбачених статтями 207, 208, 214, 218, 220, 221, 228, 234 Кримінального кодексу України, на наш погляд, відбулась передчасно, є потреба в запровадженні так званої «адміністративної преюдиції», яка мала місце раніше у правовій системі України.

Держава, суспільство роблять все, щоб гуманізувати відповідальність, але якщо правопорушник не хоче розуміти гуманного ставлення до нього, глумиться над правовими цінностями, вважає їх за непотрібне, то повинно бути відповідне посилення юридичної відповідальності навіть до застосування заходів позбавлення волі. В цьому зв'язку:

1. Виключити у диспозиції частини першої статей 162-3, 164-15, 166-16, 166-17 КУпАП слова: «якщо це діяння вчинене у великих розмірах»; «якщо це завдало великої матеріальної шкоди кредиторів»; «і завдали великої матеріальної шкоди»; «якщо такі дії завдали великої матеріальної шкоди кредиторам або державі» відповідно.
2. За вчинення правопорушень, передбачених статтями 162-1, 162-2, 162-3, 163, 163-7, 164-15, 166-8, 166-16, 166-17, 166-18 КУпАП доповнити санкції зазначених складів правопорушень словами: «з конфіскацією валюти, інших матеріальних цінностей, які були знаряддями вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення».
Доповнити статтю 29 КУпАП частиною другою наступного змісту: «конфіскація валюти, грошей, інших матеріальних цінностей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення у сфері господарської діяльності вирішується районним, міським, міськрайонним судом (суддею) навіть у випадках, коли валюта, гроші, інші матеріальні цінності не належать правопорушнику на праві приватної власності». Частини другу та третю ст. 29 КУпАП вважати відповідно частинами третьою та четвертою.
3. Статті 162-1, 162-2, 162-3, 163, 163-7, 164-15, 164-16, 166-8, 166-16, 166-17, 166-18 КУпАП доповнити відповідно частинами наступного змісту: «У разі вчинення правопорушення протягом року з дня виконання останнього накладеного стягнення особою, відносно якої були застосовані всі заходи адміністративної відповідальності, передбачені цією статтею, матеріали про правопорушення направляються до відповідних органів для відкриття кримінального провадження». Постанова суду у справі про адміністративні проступки, яка набрала законної сили, є підставою для відкриття кримінального провадження. Орган, який розглядає справу про правові наслідки дії чи бездіяльності особи, встановлює лише ознаки правопорушення, чи мало місце діяння та чи вчинено воно цією особою.
4. Кримінальний кодекс України поновити (доповнити) ст. 207, 208, 214, 218, 220, 221, 228, 234 з визначенням відповідного заходу (виду) кримінального покарання, в тому числі і позбавлення волі.

Зазначені зміни та доповнення щодо юридичної відповідальності за порушення порядку і правил здійснення господарської діяльності певним чином будуть пересторогою у вчиненні правопорушень.

Список використаної літератури

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за порушення у сфері господарської діяльності: Закон України від 15 листопада 2011 року № 4025-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 25. – ст. 263.
2. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 року // Голос України, 2015. – № 56. – 28 березня.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради України. – 1984. – Додаток до № 51. – ст. 1122 (з наступними змінами).
4. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – ст. 131 (з наступними змінами).
5. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – ст. 112.
6. Борисенко З. Адміністративна відповідальність за порушення конкурентного законодавства / Зоя Борисенко // Юридичний вісник України, 2003. – № 40. – 11-17 жовтня.
7. Лобач В. Правові та соціальні аспекти недавньої декриміналізації розкрадань / Віктор Лобач // Офіційний вісник України, 2005. – № 39. – 1-7 жовтня.
8. Маляренко В. Стосовно декриміналізації статті 365 Кримінального кодексу України / Василь Малярко // Голос України. – 2011. – № 242. – 22 грудня.
9. Гуманізація чи узаконення шахрайства? Парламентська хроніка // Голос України. – 2011. – № 188. – 8 жовтня.
10. Шамрай В.О. Гуманізація юридичної відповідальності та її механізми і наслідки / Василь Шамрай, Едуард Демський, Микола Тітов // Вісник академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – 2014. – № 3-4. – С. 61-68.
11. Відповідальність суб'єктів господарських відносин. Законодавство. Коментар. Судова практика/ О.А. Беляневич, І.М. Жуков, С.А. Кузьміна, В.С. Щербина, коментар Н.А. Панькова, упорядкування. – Київ: Юрінком Інтер, 2013. – 392 с.
12. Адміністративно-правове регулювання у сфері господарювання (адміністративно-господарське право): [колективна монографія] за заг. ред. В.В. Галуцька. – Херсон : ХМД, 2011. – 188 ст.
13. Демський О.С. Про питання щодо суб'єктів адміністративної відповідальності у сфері господарювання // Модернізація українського суспільства у світлі Угоди про асоціацію з ЄС/ О.С. Демський. Міжнародна науково-практична конференція викладачів і аспірантів 2-3 квітня 2015 року. – Київ. – С. 89.

Demskij A.S., Postgraduate Department of Administrative, Financial and Economic Law Academy of Labor, Social Affairs and Tourism Federation of Trade Unions of Ukraine

THE DICHOTOMY OF LAW ON THE REGULATION OF LIABILITY FOR VIOLATION OF THE ECONOMIC ACTIVITIES ORDER

***Abstract.** Questions of regulation of responsibility for economic activity system violations are being analyzed in the current article, as well as law dichotomy phenomenon is being studied, meaning the problem of dual scope of not taxable citizen's income concept for crimes and law violations and the calculation of sanctions in case of administrative law violations and the imposition of a penalty. The criminal responsibility cancellation for some economic activity system violations is being justified and transferred to the administrative responsibility area. The author provides his concrete suggestions which should be added to administrative violations Codex of Ukraine and Criminal Codex of Ukraine relative to strengthening of the responsibility for individual law violations, which have important social and economic influence on society.*

***Keywords:** law dichotomy, humanization, decriminalization, responsibility, sanctions.*

References

1. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo humanizatsii vidpovidalnosti za porushennia u sferi hospodarskoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 15 lystopada 2011 roku № 4025-VI / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2012. – № 25. – st. 263.
2. Pro litsenzuvannia vydiv hospodarskoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 2 bereznia 2015 roku // Holos Ukrainy, 2015. – №56. – 28 bereznia.
3. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 1984. – Dodatok do №51. – st. 1122 (z nastupnymy zminamy).
4. Kryminalnyi kodeks Ukrainy / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2001. – № 25-26. – st. 131 z nastupnymy zminamy.
5. Podatkovi kodeks Ukrainy / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – st. 112.
6. Borysenko Z. Administratyvna vidpovidalnist za porushennia konkurentnoho zakonodavstva / Zoia Borysenko // Yurydychnyi visnyk Ukrainy, 2003. – № 40. – 11-17 zhovtnia 2003 r.
7. Lobach V. Pravovi ta sotsialni aspekty nedavnoi dekriminalizatsii rozkradan / Viktor Lobach // Ofitsiyni visnyk Ukrainy, 2005. – № 39. – 1-7 zhovtnia 2005 r.
8. Maliarenko V. Stosovno dekriminalizatsii statti 365 Kryminalnoho kodeksu Ukrainy/ Vasyl Maliarenko// Holos Ukrainy. – 2011. – № 242. – 22 hrudnia 2011 r.
9. Humanizatsiia chy uzakonennia shakhraistva? Parlamentska khronika. // Holos Ukrainy. – 2011. – № 188. – 8 zhovtnia 2011 r.
10. Shamrai V.O. Humanizatsiia yurydychnoi vidpovidalnosti ta yii mekhanizmy i naslidky / Vasyl Shamrai, Eduard Demskiy, Mykola Titov // Visnyk akademii pratsi i sotsialnykh vidnosyn Federatsii profspilok Ukrainy. – 2014. – № 3-4. – S. 61-68.
11. Vidpovidalnist sub'iektiv hospodarskykh vidnosyn. Zakonodavstvo. Komentar. Sudova praktyka/ O.A. Belianevych, I.M. Zhukov, S.A. Kuzmina, V.S. Shcherbyna, komentar N.A. Pankova, uporiadkuvannia. – Kyiv: Yurinkom Inter, 2013. – 392 s.

12. Administratyvno-pravove rehuliuвання u sferi hospodariuvannia (administratyvno-hospodarske pravo): [kolektyvna monohrafiia] za zah. red. V.V. Halunka, Kherson KhMD, 2011. – 188 st.

13. O.S. Demskyi, Pro pytannia shchodo sub'ektiv administratyvnoi vidpovidalnosti u sferi hospodariuvannia// Modernizatsiia ukrainskoho suspilstva u svitli uhody pro asotsiatsiiu z YeS/ O.S. Demskyi. Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia vykladachiv i aspirantiv 2-3 kvitnia 2015 roku. – Kyiv. – S. 89.

Демский А.С., аспирант кафедры административного, финансового и хозяйственного права Академии труда, социальных отношений и туризма Федерации профсоюзов Украины

**ДИХОТОМИЯ ПРАВА ОТНОСИТЕЛЬНО РЕГУЛИРОВАНИЯ
ОТВЕТСТВЕННОСТИ ЗА НАРУШЕНИЕ ПОРЯДКА
ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

Аннотация. В статье исследуются вопросы регулирования ответственности за нарушение порядка осуществления хозяйственной деятельности (хозяйствования) и исследуется феномен дихотомии права, то есть, неодинакового понимания понятия «необлагаемый минимум доходов граждан» для квалификации преступлений и административных правонарушений и порядка исчисления санкций в случае привлечения к административной ответственности и наложении взыскания в виде штрафа; обосновывается преждевременная отмена уголовной ответственности за некоторые правонарушения в сфере хозяйствования и перевода ее в плоскость административной ответственности. Автором вносятся конкретные предложения в Кодекс Украины об административных правонарушениях и Уголовный кодекс Украины об усилении ответственности за отдельные правонарушения и преступления в сфере хозяйственной деятельности, имеющих важное социально-экономическое значение для общества в целом.

Ключевые слова: дихотомия права, гуманизация, декриминализация, ответственность, санкции.